

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET**1.1 Produktbeteckning****1.1.1 Handelsnamn**

Primus Allround Gas
Primus Cassette Gas

1.1.2 Produktkod

720061 (Primus Allround Gas)
2208 (Primus Cassette Gas)

REACH-registreringsnummer

Ej relevant

1.1.3 Identifieringskod

n-Butan, CAS 106-97-8, EINECS 203-448-7, indexnummer 601-004-00-0

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från**1.2.1 Rekommendation beträffande användning**

Butangas för användning som bränsle

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad**1.3.1 Leverantör**

Fenix Outdoor Finland Oy

Gatuadress

Mickelsvägen 1 A

Postnummer och postkontor

FI-00640 Helsingfors

Telefon

+358 9 8771133

FO-nummer

1068339-4

Email

jouni.rajala@fenixoutdoor.fi

1.3.3 Uppgifter om den utländska tillverkaren

Primus AB, Sverige

1.4 Telefonnummer för nödsituationer**1.4.1 Telefonnummer, namn och adress**

Giftinformationscentralen, Stockholmsgatan 17, PB 790, 00029 HNS (Helsingfors)
Tel. 09 471 977 eller 09 4711 (via växel). Öppet 24 timmar i dygnet.

2. FARLIGA EGENSKAPER**2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen****1272/2008 (CLP)**

Press. Gas*, H229

Flam. Aerosol 1, H222

67/548/EEC - 1999/45/EC

F+; R12

2.2 Märkningsuppgifter**1272/2008 (CLP)**

GHS02

Signalord

Fara

Faroangivelser

H229

Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning.

H222

Extremt brandfarlig aerosol.

Skyddsangivelser

P101

Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård.

P102

Förvaras oåtkomligt för barn.

Datum 13.1.2015

Tidigare datum 13.3.2013

- P210 Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.
- P211 Spreja inte över öppen låga eller andra antändningskällor.
- P251 Får inte punkteras eller brännas, gäller även tömd behållare.
- P410+P412 Skyddas från solljus. Får inte utsättas för temperaturer över 50 °C/122 °F.

2.3 Andra faror**3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR****3.2 Blandningar****Farliga komponenter**

CAS/EG och reg.nummer	EINECS	Ämnets kemiska namn	Koncentration	Klassificering
106-97-8	203-448-7	n-Butan*)	100 %	F+; R12; Flam. Gas. 1, H220; Press Gas, H280
98-02-02	202-628-2	Furfurylmerkaptan, luktillsats	20 ppm	-; R10; Flam. Liquid 3, H226

3.3 Annan information

*) Innehåller < 0.1% 1,3-butadien.
R- och H-fraser i klartext se sektion 16.

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN**4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Håll personen varm och lugn. Ge aldrig något att äta eller dricka till medvetslös person. Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare. Visa detta säkerhetsdatablad för jourhavande läkare.

4.1.2 Inandning

Sök frisk luft, ge andningshjälp vid behov. Kontakta läkare om besvär uppstår. OBS! Kvävning är lömskt genom att symptomen kommer smygande och den drabbade sällan märker det innan det är för sent. Vid kvävningssymptom (asfyxi) transporteras den sjuke snabbt ut i friska luften, ges syre/oxygen (av utbildad personal) eller konstgjord andning.

4.1.3 Hudkontakt

Tag av alla nedstänkta kläder, skor och smycken och tvätta innan återanvändning. Köldskador spolas med ljummet vatten i minst 15 minuter. Använt INTE hett vatten. Kontakta läkare.

4.1.4 Stänk i ögon

Håll ögonlocken brett isär och skölj med mjuk, tempererad vattenstråle eller ögonspolvätska under flera minuter. Avlägsna eventuella kontaktlinser. Kontakta läkare om besvär kvarstår.

4.1.5 Förtäring

Skölj ur munnen med vatten. Ge ett par glas vatten eller mjölk att dricka. Framkalla ej kräkning. Kontakta läkare om besvär kvarstår.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Kan orsaka köldskador på huden och i ögonen vid kontakt som vätska. Kan försäka slöhet och trötthet vid inandning. Kan förtränga luftens syre och därigenom verka kvävande.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Ge syrgas till person som uppvisar kvävningssymptom.

5. BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel**5.1.1 Lämpliga släckmedel**

Släck med koldioxid, pulver, skum eller vattendimma. Använd inte vattenstråle med högt tryck, vilken kan sprida branden. Behållare i närheten av brand flyttas och/eller kyls med vatten.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Aerosolbehållare kan explodera vid stark uppvärmning. Innehåller extremt brandfarlig drivgas. Ångor kan spridas längs marken till antändningskällor och ansamlas på lågt belägna platser med risk för explosion eller antändning. Vid exponering för värme/eld bildas farliga gaser innehållandes CO och CO₂.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Stoppa om möjligt gasflödet! Håll behållare avkylda med en spridd vattenstråle om de är utsatta för brand p g a explosionsrisk. Avlägsna omedelbart oskadade burkar ur riskområdet. Avlägsna alla antändningskällor. Bär komplett skyddsutrustning för kemiska bränder, inklusive andningsapparat.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP**6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**

Undvik hud- och ögonkontakt. Sörj för god ventilation. Använd föreskriven skyddsutrustning, se avsnitt 8. Vid stora gasutsläpp skall området utrymmas. Beakta riskerna för gnistantändning. Se till att luftväxlingen är tillräcklig, risk för kvävning pga. syrebrist. Hindra gasen från att nå lågt belägna områden som avloppssystem, källare eller gropar. Avlägsna genast alla antändningskällor - rök inte.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Förhindra utsläpp till avlopp eller omgivande miljö/vattendrag. Kontakta räddningstjänsten vid större utsläpp.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Sug upp spill med inert absorberingsmedel t.ex. sand eller vermikulit. Mindre spill kan tas upp med papper. Spola rent förorenad yta med vatten. Avfallet läggs i slutna behållare och tas om hand som farligt avfall i enlighet med avsnitt 13.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 för information om skyddsutrustning.
Se avsnitt 13 för information om avfallshantering.

7. HANTERING OCH LAGRING**7.1 Försiktighetsmått för säker hantering**

Använd personlig skyddsutrustning, se avsnitt 8. Använd endast produkten i utrymmen med god ventilation. Skydda produkten från antändningskällor. Rök inte vid hantering av produkten. Får ej utsättas för direkt solljus eller temperaturer över +50 °C. Får ej punkteras eller brännas. Gäller även tömd behållare. Spraya inte mot öppen låga eller glödande material.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvaras svalt och torrt på väl ventilerad plats. Lagringstemperaturen får ej överskrida 50 °C. Skyddas mot solljus. Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rök inte. Förvaras oåtkomligt för barn.

7.3 Specifik slutanvändning

Se kod under avsnitt 13

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD**8.1 Kontrollparametrar****8.1.1 Tröskelvärden**

n-Butan

800 ppm (8 h)

1000 ppm (15 min)

1900 mg/m³ (8 h)2400 mg/m³ (15 min)

Bilaga 4

Datum 13.1.2015

Tidigare datum 13.3.2013

- 8.1.2 Annan information om gränsvärden**
Biologiska gränsvärden: ej information
- 8.1.4 DNEL**
Inga data tillgängliga
- 8.1.5 PNEC**
Inga data tillgängliga
- 8.2 Begränsning av exponeringen**
- 8.2.1 Lämpliga tekniska kontrollåtgärder**
Hygieniska åtgärder: Ingen mat, dryck, rökning eller snusning vid arbetsplatsen. Tag av alla nedstänkta kläder. Tvätta händer och/eller ansikte före raster och vid arbetspassets slut. Efter arbetspasset skall huden rengöras och smörjas in.
- 8.2.2 Individuella skyddsåtgärder**
- 8.2.2.1 Andningsskydd**
Behövs normalt ej. Sörj för god ventilation.
- 8.2.2.2 Handskydd**
Använd skyddshandskar vid upprepad eller långvarig hantering av produkten. Kontakta er leverantör av skyddsutrustning för mer information
- 8.2.2.3 Ögonskydd/ansiktsskydd**
Skyddsglasögon rekommenderas.
- 8.2.2.4 Hudskydd**
Använd skyddskläder för att minimera risken för hudkontakt. Kontakta er leverantör av skyddsutrustning för mer information.
- 8.2.3 Begränsning av miljöexponeringen**
Ej uppgifter.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

- 9.1 Viktig hälso-, säkerhets- och miljöinformation**
- 9.1.1 Utseende**
Gas vid rumstemperatur och normalt lufttryck. Vätska under tryck. Färglös
- 9.1.2 Lukt**
Karakteristisk. Luktmedel tillsatt
- 9.1.3 Lukttröskel**
Ej uppgifter
- 9.1.4 pH-värde**
Ej uppgifter
- 9.1.5 Smältpunkt/frys punkt**
-137 °C
- 9.1.6 Initial kokpunkt och kokpunktsintervall**
-0,5 °C
- 9.1.7 Flampunkt**
-74 °C
- 9.1.8 Avdunstningshastighet**
Ej uppgifter
- 9.1.9 Brandfarlighet (fast form, gas)**
Extremt brandfarlig gas
- 9.1.10 Explosiva egenskaper**
- 9.1.10.1 Nedre explosionsgräns**
1,9 %
- 9.1.10.2 Övre explosionsgräns**
8,5 %
- 9.1.11 Ångtryck**
1520 mm Hg (vid 20 °C)
- 9.1.12 Ångdensitet**
2,05 (luft =1) relativ ångdensitet
- 9.1.13 Relativ densitet**
599 kg/m³ (vid 20 °C)
- 9.1.14 Löslighet**
- 9.1.14.1 Vattenlöslighet**
Ej uppgifter
- 9.1.14.2 Fettlöslighet (lösningsmedel - olja, specificerad)**
Ej uppgifter

Datum 13.1.2015

Tidigare datum 13.3.2013

9.1.15	Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten	Ej uppgifter
9.1.16	Självantändningstemperatur	> 405 °C
9.1.17	Sönderfallstemperatur	Ej uppgifter
9.1.18	Viskositet	Ej uppgifter
9.1.19	Explosiva egenskaper	Ej uppgifter
9.1.20	Oxiderande egenskaper	Ej uppgifter
9.2	Annan information	Ej uppgifter

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

- 10.1 Reaktivitet**
Stabil produkt vid rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden.
- 10.2 Kemisk stabilitet**
Stabil produkt vid rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden.
- 10.3 Risken för farliga reaktioner**
Stabil produkt vid rekommenderade hanterings- och lagringsförhållanden.
- 10.4 Förhållanden som ska undvikas**
Extremt brandfarligt. Tryckbehållare. Får ej utsättas för direkt solljus eller temperaturer över +50 °C. Får ej punkteras eller brännas. Gäller även tömd behållare. Spraya inte mot öppen låga eller glödande material. Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rök inte.
- 10.5 Oförenliga material**
Starkt oxiderande ämnen och starka syror.
- 10.6 Farliga sönderdelningsprodukter**
Farliga gaser innehållandes koloxider kan bildas vid brand.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

- 11.1 Information om de toxikologiska effekterna**
- 11.1.1 Akut toxicitet**
Inga data tillgängliga för produkten.
n-Butan
LC50 Inhalerat rått 4h: 658 mg/l (ej akuttoxiskt)
Förgiftning vid inandning: mus LC50 680 mg/l /2h
- 11.1.2 Irritation och frätning**
Ingen irriterande eller frätande effekt känd.
- 11.1.3 Allergiframkallande egenskaper**
Ingen allergiframkallande effekt känd.
- 11.1.4 Subakut, subkronisk och långvarig toxicitet**
Ingen carcinogenicitet känd. Ingen mutagenicitet känd. Ingen reproduktionstoxicitet känd.
- 11.1.5 Specifik organtoxicitet – enstaka exponering**
Inandning: Kan försaka slöhet och trötthet vid inandning. Kan förtränga luftens syre och därigenom verka kvävande.
Hudkontakt: Kan orsaka köldskador vid kontakt som vätska.
Ögonkontakt: Kan orsaka köldskador vid kontakt som vätska.
Förtäring: Ej uppgifter.
- 11.1.6 Specifik organtoxicitet – upprepade exponering**
Ej uppgifter.

11.1.7 Fara vid aspiration
Innehåller ej ämnen klassade som aspirationsfarliga.

11.1.8 Ytterligare information om akut toxicitet
Inga interaktiva effekter kända. Tokikologiska data för produkten som sådan saknas.

12. EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet

12.1.1 Akvatisk toxicitet

Klassificeras ej som miljöfarlig produkt. Inga data för produkten som sådan.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

12.2.2 Kemisk nedbrytning

Gasen avdunstar snabbt och bryts ned i luften på fotokemisk väg.

n-Butan:

Fotokemisk nedbrytning till butanon, propionaldehyd och formaldehyd.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Ackumulerbarhet: BCF: 33,88 och Log Pow: 2,89 (förväntas ej bioackumulera)

12.4 Rörligheten i jord

Gasen avdunstar snabbt och bryts ned i luften på fotokemisk väg.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Inga data tillgängliga.

12.6 Andra skadliga effekter

n-Butan: Global uppvärmningsfaktor (GWP100): < 10 koldioxidekvivalenter.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkten är klassad och därmed bör avfall hanteras som farligt avfall (se Statsrådets förordning om avfall 179/2012). Avfall bör hanteras som farligt avfall.

Förslag på koder:

16 05 04* - Gaser i tryckbehållare (även haloner) som innehåller farliga ämnen.

15 01 04 - Metallförpackningar (gäller pystem förpackning).

*) Klassat som farligt avfall, se Statsrådets förordning om avfall 179/2012

Avfall skickas till kommunal uppsamlingsplats för farligt avfall eller till avfallsverk för farligt; samma gäller behållare, som inte är rengjorda. Pystem behållare kan återanvändas. Se instruktioner på sidan www.mepak.fi

13.2 Avfall från överskott/oanvända produkter

Se informationen ovan.

14. TRANSPORTINFORMATION

Datum 13.1.2015

Tidigare datum 13.3.2013

	Landtransport ADR/RID	Sjötransport IMDG/IMO	Lufttransport ICAO/IATA
14.1 UN-nummer	UN1950	UN1950	UN1950
14.2 Officiell transportbenämning	AEROSOLER, brandfarliga	AEROSOLS, flammable	AEROSOLS, flammable
14.3 Faroklass för transport	2	2	2.1
14.4 Förpackningsgrupp	Ej relevant	-	-
14.5 Miljöfaror	Ej klassad som miljöfarlig	No.	No.
Annan information	klassificeringskod 5F;): Etikett: 2.1; Begränsad mängd (LQ): 1 liter per inneremballage, 30 kg per koll; ; Tunnelrestriktionskod: D	EmS: F-D, S-U Flash point: -74 °C	

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Produkten beräknas ej hanteras i bulk. Produkten förpackas enligt IMDG koden.

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

CLP-förordning 1272/2008/EC

EG:s förordning om skyddsinformationsblad 453/2010/EC

HTP-värden 2014

REACH-förordning 1907/2006

Preparatdirektiv 1999/45/EG för blandningar under övergångstiden.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Kemikaliesäkerhetsbedömning enligt REACH-förordning ej gjord.

16. ANNAN INFORMATION

16.1 Tillägg, Borttag, Omarbetad

Uppdaterat enligt REACH-förordning. CLP-klassificering tillsatt.

16.2 Förklaring till förkortningarna i säkerhetsdatabladet

CLP: Classification, Labelling and Packaging - Klassificering, märkning och förpackning

EC50: Effective concentration - Koncentration som ger effekter på försöksdjur.

EG: Europeisk gemenskap

HTP: Haitallisiksi tunnetut pitoisuudet - Koncentrationer som befunnits skadliga

LC50: Lethal Concentration; LC50 är koncentration som dödar hälften av försöksdjur

LD50: Lethal Dose 50; LD50 är dos som dödar hälften av försöksdjuren

REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals, REACH-förordningen om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

16.3 Hänvisningar till viktig litteratur och datakällor

Tillverkarens skyddsinformationsblad 13.3.2013

16.4 Klassificeringsförfarande

Klassificering enligt tillverkaren

Datum 13.1.2015

Tidigare datum 13.3.2013

16.5 En förteckning över relevanta R-fraser, faroangivelser, skyddsfraser och skyddsangivelser

R10	Brandfarligt.
R12	Extremt brandfarligt.
H220	Extremt brandfarlig gas.
H222	Extremt brandfarlig aerosol.
H226	Brandfarlig vätska och ånga.
H229	Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning.
H280	Innehåller gas under tryck. Kan explodera vid uppvärmning.

16.6 Utbildningsråd

Ej uppgifter

16.7 Rekommenderade begränsningar

Ej uppgifter

16.8 Ytterligare information tillgänglig från:

Denna information är ett komplement till annan information. Användaren måste själv avgöra om informationen är tillräcklig. Ansvarig för produktsäkerhet och fakta är Primus AB.